



TILLSAMMANS BYGGER VI
hus, tillit, gemenskap, lokalsamhälle & hållbarhet

TILLSAMMANSFABRIKEN

Egnahemsfabriken startade 2017 som en förening och småskalig husfabrik. Sprungen ur idén att tillsammans kan vi skapa nya förutsättningar för bostäder, främst för de som inte har förutsättningar att ta sig in på bostadsmarknaden med dagens bostadspolitik. Främst ungdomar, äldre och nyanlända. Där välbärgade föräldrar, en rejäl kontantinsats på banken, kontakter eller arv ska avgöra om du kan få en bostad. Egnahemsfabriken vill erbjuda ett alternativ, idémässig botten i den historiska Egnahemsrörelsen där stat bidrog med lån och kommuner med mark, men byggde det gjorde husägarna själva, men framförallt tillsammans. Nya bostadsområden växte fram genom gemensamt byggande. Lekmän inom helt andra yrkeskategorier snickrade, grävde och reste stommar. Dessa områden står kvar än idag i attraktiva stadsdelar och vittnar om att det är möjligt. Att alla kan bidra till att förverkliga sitt husprojekt, sin dröm.

En egen bostad är en central del av vuxenblivandet. Att som ung kunna flytta hemifrån och starta sitt egna liv börjar med en egen vrå, en dörr med egen nyckel, självbestämda, egenmakt och en egen zon. Det kan vara en lägenhet, som inneboende i ett rum eller en stuga på landet. Eller ett eget hus att placera där man vill. Hos Egnahemsfabriken kan man bygga sitt eget hus tillsammans själv eller med andra och med professionell handledning. Ju mer tid du lägger själv, desto lägre kostnader. Det är en dynamisk byggprocess som utgår från ens egen tid, drömmar och vilja. Där kompetens och verktygspool finns på plats, men drivet av en själv. På plats finns även ett brett utbud av återbrukbart byggnadsmaterial, för att ytterligare få ned kostnader. Volontärarkitekter hjälper till med att förverkliga drömmen om sitt småhus. Vi låter husbyggarens drömmar och arkitekternas expertis verka i symbios för att tillsammans skapa ett hållbart hus till rimlig kostnad. Där varje projekt blir ett konststycke i dialog, samspel och möjligheter.

Parallellt med husbyggandet har Egnahemsfabriken vuxit till en levande dynamisk mötesplats som har utvecklats till en rådgivningshub och ett besöksmål, en plats dit folk kommer av nyfikenhet, med husdrömmar, omställningsidéer eller en fika i åtanke. Alla är välkomna till en vid undersökande verksamhet, som nyfiket ser sig omkring för nya idéer, uppslag eller människor att knyta an till. Med pågående husprojekt, gemensamhetsodlingar, ungdomsprojekt, utbildningar och kurser, experimenter, hönskooperativ, bigård, återbruksverksamhet och reguljära Byggonsdagar dit alla är välkomna, har Egnahemsfabriken blivit en viktig mötesplats för lokal samhällsutveckling för social och ekologisk hållbarhet. Vi jobbar med integration genom kreativitet och medskapande processer. Vi vill bli en regional nod för lokal landsbygdsutveckling inom design och byggande, omställning, självförsörjning och ett inkluderande samhälle.

Vi tror på tillsammankraften, att vi ytterst är flockdjur, beroende av ett sammanhang, att känna närhet, gemenskap och tillit för att känna sig trygg. Vi vänder oss till alla grupper av människor, som kommer till Egnahemsfabriken av olika skäl. Vi har med åren sett människor och relationer uppstå i samband med husbyggeri, odlingar och att mötas. Och ska något bli gjort, ska det göras tillsammans.



EGNAHEMSFABRIKEN PÅ TJÖRN ÄR:

- en plats för alla. Där vi bygger, umgås, designar, odlar och planerar tillsammans.
- en småskalig husfabrik för mindre hus på plats. Där husbyggaren kan hyra en projektyta och ha tillgång till volontärarkitekter, verktygspool och hantverksstöd.
- ett nav för självbyggare, där det finns kompetens och personal som kan stötta upp i det egna husbygget hemmavid.
- ett kunskapsnav kring ekologiskt byggande, husbygge i återbrukat material.
- en plats för forskning kring medskapande designmetoder och egenmakt.
- försäljningsplats för återbrukat byggnadsmaterial, genom vår app *Kretsloppan* i samverkan med Orust återbruk. Appen kan användas av såväl privatpersoner som företag, och som privatperson kan Egnahemsfabriken lämna ut och vara mellanhand.
- en mötesplats för odlingsintresserade, med gemenskapshetsodlingar, där odlare gratis kan ha en odlingslåda. Varje vår och höst ges någon form av odlingskurs/föreläsningsserie.
- en plats för hållbar livsstil, omställning och självhushållning. Idag finns bigård och hönskooperativ på platsen. Planer på andra djurslag formuleras.
- en plats för ungdomar i samverkan med Tjörns kommun. Sommarprojekt där nyanlända och tjörn-ungdomar möts och bygger tillsammans, resten av år genom Byggonsdagar, då Egnahemsfabriken i samverkan med kultur-och fritidsförvaltningen erbjuder ungdomar en plats för snickeri, återbruksdesign, textilt och valfria egna byggprojekt. Där målet är att de känner att de är med och bygger upp en plats till sin.
- en experimenteryta för odling året runt, byggnadstekniker och material.

TILLSAMMANS BYGGER VI 2019/20

Projektet *Tillsammans bygger vi* var en fortsättning och fördjupning av 2018 års *Tillsammans syns vi*, ett ungdomsprojekt under tre sommarveckor. Det vi upptäckte då var att integration och gemenskap uppstår fort när man gör kreativa och praktiska saker sida vid sida. En metod vi ville utveckla och samtidigt göra ungdomarna delaktiga i utvecklingen och riktningen för Egnahemsfabrikens som mötesplats för alla. *Tillsammans syns vi* finansierades av Vinnova sommaren 2018. *Tillsammans bygger vi* har drivits under fjorton månader och med stöd av Västra Götalandsregionens regionutvecklingsnämnd, Tjörns kommun (feriepraktikanter och integrationsenheten), Svenska kyrkan och Egnahemsfabrikens egen personal och volontärer. Projektet har också genomförts i nära samverkan med en rad aktörer, bland annat Billströmska Folkhögskolan, Chalmers tekniska högskola Arkitektur, föreningen Omställnings Tjörn och Agapes vänner STO. Egnahemsfabrikens breda bas gör också att det blir en mångfacetterad plats, med olika kompetenser, grupper, åldrar och etnicitet. Som ett tvärsnitt genom samhället, där de gemensamma nämnarna är en nyfikenhet på hur ett samhälle kan formas tillsammans för ekologisk och social hållbarhet.

GEMENSKAP & TILLIT TILL DEN EGNA FÖRMÅGAN

Under projektperioden har vi genomfört två sommarprojekt med ungdomar, totalt drygt 35 personer, hälften nyanlända/ensamkommande, hälften ungdomar från Tjörn. Ungdomarna har tillsammans med projektledare, arkitekter och workshopsledare designat, planerat och byggt en utomhusscen, en ekotoalett och ett utekök. Vi har haft praktikanter, och personer i arbetsträning, odlingskurser, workshops, kurs i medskapande design och samtal. Byggprojekt både på plats och hos andra självbyggare har genomförts och så sakteliga utvecklas byggtorna till funktionella ytor för självbyggare som vill bygga på plats. Nästa steg är ett väl fungerande verktygsbibliotek och färdigutvecklad infrastruktur.

Deltagarna i *Tillsammans bygger vi*, har varit en blandad grupp ungdomar hälften från Tjörn, hälften från olika länder, Eritrea, Somalia, Afghanistan, Irak och Thailand. Grupperna om tio har varit dynamiska och fantastiska och metoden med kreativt arbete som integrationsmotor har blivit ännu tydligare. Deltagarna ser att det inte skiljer så mycket på oss, humorn, värmen och att lösa problem tillsammans. Vissa får nya vänner, andra lär sig att vi faktiskt fungerar ihop, fast vi kommer från olika världshörn. Vi tror själva mötet är centralt.

Genom att bygga, skapa och öva deltagande designprocesser och att samarbeta med andra skapas också en tilltro till den egna förmågan. Handens kraft, problemlösning och ett fysiskt resultat, en stol, en odlingslåda, ett bord eller de gemensamt byggda större projekten, genererar en tilltro till att man faktiskt kan bygga, själv eller tillsammans med andra.

EN PLATS FÖR EKOLOGISK OCH SOCIAL HÅLLBARHET

Under projektperioden har Egnahemsfabriken utvecklats som en mötesplats för människor som är intresserade av att bygga själva tillsammans, omställning, återbruksdesign, odling och hållbara byggmetoder och samhällsutveckling. En öppen plats för arbetsträning och en praktikplats för gymnasieungdomar inom byggprogrammet. Genom ett rikt kursutbud, workshops och föreläsningsprogram vill Egnahemsfabriken vara ett kunskapsnav och möjlighet till eget växande för alla.

Medskapande design är en övning i samarbete och demokrati

Att snickra ihop en stol sida vid sida suddar ut olikheter



Tillsammans skapar vi en mötesplats där alla känner sig inkluderade



Kreativitet och att hitta egna lösningar ökar tilliten till en själv



2019

JUN-JULI / UNGDOMSPROJEKTETS FÖRSTA PERIOD

Medverkande ungdomar: Ferierarbetarna: Lina Bloom Wrenne, Jennifer Gustavsson, Hilma Melin, Osman Musse, Dorothea Scharzmayer, Rebecca Westerberg och Pattarakan Yanasan, samt volonäterna Ali Safari och Michael Tajik

Projektet *Tillsammans bygger vi* startade i juni 2019 med vårt ungdomsprojekt. När projektet startade hade vi ett provisoriskt kök i den ombyggda lilla ladan, ett tunnelväxthus, och visningshuset Egnahem. Ett hade placerats på plats. Några externa byggprojekt var igång, ett beställt Attefallshus var under byggnation, men projektytor, odlingar var ännu inte igång.

Under perioden 17 juni-5 juli arbetade sju feriepraktikanter från Tjörn, Thailand, Afghanistan, Irak och Somalia, två volontärer och två projektledare tillsammans. Under den varmaste sommaren i mannaminne jobbade ungdomarna främst med att förbereda för det kvinnodrivna caféet som i slutet av juli öppnade vid Egnahemsfabriken. Caféet drevs av ett tiotal kvinnor i samarbete med Billströmska folkhögskolan och svenska kyrkan, där kvinnorna tränade svenska och sociala situationer.

Under perioden fick de nybyggda odlingslådorna liv och marken började brukas och gödglas.

Inom projektet *Tillsammans bygger vi* har ungdomarna tillsammans:

- byggt sandlåda för cafévärdarnas och andra besökare, med skuggskydd / pergola
- flyttat jord och planat ut markytor för plattor
- lagt sjöstensplattor på ytor för cafébord och stolar
- snickrat utemöbler
- målat / renoverat begagnade möbler till caféet
- planterat och odlat i Egnahemsfabrikens odlingsbäddar
- snickrat kök i studion inför caféstart.
- gjort skyltar och röjt sly, träd och ogräs.
- rensat gammalt byggnadsmaterial från spik och färg, så det kan återbrukas.
- lerputsat väggarna i det stora växthus som ska fungera som utomhuscafé
- dokumenterat arbetet i bild
- ätit lunch tillsammans, fikat, prata och utbytt livshistorier
- genomfört flera dagars byggbrigad hos ett av Egnahemsfabrikens projekt med måleri av inomhusväggar med äggoljetempera som ungdomarna fått lära sig blanda själva.
- gjort ett studiebesök vid HDK:s utbildningscenter i Dalsland, Stenebyskolan, där vi berättade om Egnahemsfabrikens projekt för deras internationella sommarkurs med arkitektstudenter från hela världen. Vi tog del av deras gemensamma projekt där de tillsammans byggt utomhuskök, bastu mm. Våra ungdomar fick se en uppskalad form av tillsammansbyggeri och möta studenter från olika länder. För dem, kanske främst de nyanlända, var det intressant möte med en annan del av regionen och en inspirerande utbildningsplats som de alla gillade.



2019

JULI-AUGUSTI / UNGDOMSPROJEKTETS ANDRA PERIOD

Medverkande ungdomar: Ferierarbetarna: Roman Akbary, Arvid Blom, Mohammad Jafari, Joakim Ivarsson, Mohammad Jafari, Safiyo Musse, Leja Siladji Dahne och Lukas Sällström samt volonäterna Ali Safari och Michael Tajik.

Under perioden 29 juli-16 augusti jobbade feriepraktikanter från från Tjörn, Afghanistan och Somalia, två volontärer och två projektledare, samt workshopledare Bruno Gonçalves från arkitektkollektivet Raumlabor i Berlin. Gruppen har arbetat med att förbereda för det kvinnodrivna caféet "Kafé Prat" som invigdes 31 juli. Utöver det har fokus varit att via en designprocess, ledd av Bruno, skapa idéer och lösningar kring en utomhusscenen och en kretsloppsanpassad toalett, med stort fokus på medskapande designmetoder, återbruk och ekologi.

Inom projektet *Tillsammans bygger vi* har ungdomarna tillsammans:

- färdigställt sandlåda för cafégästernas och andra besökare, med skuggskydd / pergola
- flyttat jord och planat ut marktytor för plattor
- lagt sjöstensplattor i växthuset för sittplatser under tak.
- snickrat utemöbler
- målat / renoverat begagnade möbler till caféet
- gått kurs med Maj-Liz från Färgtrappan i konsten att blanda och måla med äggoljetempera
- Ungdomarna har målat klart innerväggarna i vårt visninghus EgnahemEtt under perioden.
- planterat och odlat i Egnahemsfabrikens odlingsbäddar
- färdigställt köket med gjuten betongbänk, vattenfotpump, nybyggda skåp och hyllor i återbrukat material.
- gjort skyltar till Kafé Prat
- genomfört en veckas workshop med designprocess där ungdomarnas idéer diskuterats och där slutresultatet är helt baserat på deras tankar och idéer, med Bruno Goncales.
- dokumenterat arbetet i bild
- ätit lunch tillsammans, fikar, prata och utbytt livshistorier
- ritat, designat och byggt utomhusscenen i hjärtat av Egnahemsfabrikens område.
- designat, ritat och påbörjat bygget av kretsloppsanpassad toalett.
- byggt fotoutställning i EgnahemEtt som hade vernissage vid avslutningen på Mat & Prat.
- genomfört Mat & Prat den 16 augusti. Ungdomarna medverkade vid matlagning, förberedelser, inköp, grillning och scenframträdanden under kvällen som var öppen för allt. Drygt 60 personer i olika åldrar, både nyanlända och tjörnbör, kom till kvällens arrangemang som blev lyckat och ungdomarna var stolta och nöjda med sin insats och de nya vänner de fått.
- djupintervjuer med ungdomarna, där Jenny Stenberg, följeforskare från arkitektur på Chalmers, som dels undersöker hur ungdomarna upplevt sina sommarveckor, dels hur ungdomarna tänker kring självbyggeri, integration, framtida bostad och självbyggeri.



SEPTEMBER-DECEMBER 2019

Efter sommarprojektet tillsammans med ungdomarna hade Egnahemsfabriken som plats utvecklats med scen, början till ekotoalett, utemöbler, ett fungerande kök i studion, målade väggar i EgnahemEtt, odlingslådor och massa ny trivelskapande rum och atmosfär. Mat & Prat var en fin avrundning med vernissage och spelning på nya scenen, gemenskap och nya möten, inte minst med föräldrarna till feriepraktikanterna som också var inbjudna. Det var en upplyft plats, präglad av ungdomarnas kreativitet, glädje och nyfikenhet, som övergick i höstaktiviteterna. Eftersom Egnahemsfabriken saknar rinnande vatten, uppvärmda lokaler eller inomhustoalett, är det framförallt under vår/sommarhalvåret som de flesta aktiviteter äger rum.

BYGGONSDAGAR, NYA PROJEKT OCH MÅNGA MEDSKAPARE

- Intresset för Egnahemsfabrikens idéer och verksamhet har varit stort. Och såväl regionalt som nationellt har projektledarna Tinna Harling och Erik Berg berättat om Egnahemsfabrikens idé och arbete för att lösa bostadsfrågan, men också lokalt driven samhällsutveckling.
- Utvärdering med andra gruppen ungdomar, med forskaren som följer projektet, Jenny Stenberg, forskare på arkitektur på Chalmers tekniska högskola.
- I september startades vår regelbundna *Byggsdag*. Varje onsdag k.16-20 bjuder vi på fika och har öppet för alla att medverka vid utvecklandet av Egnahemsfabriken som nav för självbyggeri och praktiskt görande som metod för social inkludering och hållbara samhällsstrukturer. Under hösten har vi tillsammans med besökare på *Byggsdagarna* byggt vidare på ekotoaletten och byggt hållbara julklappar, bostäder även för de vilda djuren, fågelholkar, fladdermusholkar och bihotell. Idén är att vem som helst, på sina premisser, kan medverka i verksamheten och Egnahemsfabrikens utveckling. Vissa vill medverka med att bygga möbler, måla, odla eller fixa med det som behövs på plats. Andra har egna projekt, Det centrala är att folk möts, utbyter idéer och genomför praktiska byggprojekt ihop.
- Egnahemsfabrikens projektledare Erik Berg och Tinna Harling arrangerade konferensen *Socialt byggande och modernt självbyggeri* den 19-20 september på Chalmers i Göteborg. Deltagare från hela landet deltog och totalt omfattade konferensen över 280 deltagare. Konferensen bidrog till att synliggöra Egnahemsfabriken och representanter för *Tillsammans bygger vi* medverkade.
- Under perioden har en informationsfolder och affisch tagits fram om Egnahemsfabrikens visioner och verksamhet för spridning och marknadsföring.
- Projektledare för Egnahemsfabriken Tinna Harling och ungdomsprojektledare för *Tillsammans bygger vi* Anna Berglund har besökt Vinnova i Stockholm för utbyt erfarenheter med andra liknande projekt inom social innovation och berättat om Egnahemsfabriken och *Tillsammans bygger vi*.
- Efter konferensen *Socialt byggande och modernt självbyggeri* på Chalmers har kontaktytorna för Egnahemsfabriken ökat.
- Under perioden har vi haft besök av bland annat Orust Kretsloppsakademi som tillsammans med Egnahemsfabrikens programmerare Åsa Isacson tagit fram en app *Kretsloppan* för återbrukat byggnadsmaterial. Detta görs med stöd av Vinnovas residens X-projektmedel.
- Under hösten beviljades också medel från Västra Götalandsregionen till projekten *Från frö till ugn* där Egnahemsfabriken ska starta ett lokalt företag med vedeldad pizzaugn med topping från odlingsarna på plats, samt stöd från Formas för forskningprojekt kring medskapande design för unga.



2020

EN UNDERLIG VÅR SOM KRÄVDE OMTÄNK

Efter nyår var vi på Egnahemsfabriken fulla av energi och vind i ryggen. Tillsammans bygger vi rullade på, forskningsmedel från Formas för medskapande designprocesser, vi hade fått projektmedel till Frö & ugn, vår socialt och ekologiskt drivna pizzeria i växthuset, och medel från Vinnova till utveckling av appen Kretsloppan för återbrukat byggnadsmaterial. Chalmersstudenterna Elin och Miriam skulle bygga ett återbrukat hus Rehouse hos oss som exjobb, höns och bin var på ingång och odlingskurser och nystartade föreningen Omställnings Tjörn fyllde på med energi. Under våren skulle personal från kommunens fritidsverksamhet medverka som kreativ kraft på byggonsgarna, med planerat start i mitten av mars. Det var vår i luften och ljuset vände åter.

Men så kom corona och allt ställdes om, medan ovissshete och oro präglade planer och projekt. Vår styrka och ambition att vara en mötesplats för alla blev just nu inte strävansvärt. Men tack vare vår huvudsakligen utomhusbaserade verksamhet kunde vi fortsätta bygga, odla och planera för höns och bin. Starten av Byggonsgardar sköts fram till mitten av april, med restriktioner och förkortad tid. Odlingskurserna och utomhusworkshops kunde genomföras med mycket sprit, avstånd och hänsyn. Vår programmerare var nästan färdig med appen Kretsloppan, där Egnahemsfabriken i samarbete med Återbruket på Orust blir ett nav för återbrukat byggnadsmaterial. Men pandemin gjorde att vi snabbt ställde om och istället användes hennes tid till att skapa en webbaserad plattform Alla tillsammans där volontärer hjälps åt att handla och utföra ärenden åt personer som valt att självisolera sig. Ett tiotal föreningar och civilorgansiationer slöt upp, och svenska kyrkan bistod med gruppledare och telefontjänst. Sparbanken sponsrade med reflexväxtar med logga. Plattformen som flyter på har idag drygt 45 volontärer runt om på Tjörn och har hittills utfört 270 inköp/ärenden åt framförallt äldre i riskgrupper som inte har anhöriga eller andra att vända sig till på ön. Pandemin slog hårt mot de som lever ensamma och inom plattformen startade även samtalsgrupper och datorkurser via webben.

BYGGONSDAGARNA SOM ALLTID HADE SOL

Från 22 april-15 juni arrangerades Byggonsgardarna som börjar bli inarbetat och som hade solsken varje gång! Kommunal fritidspedagog arbetar tillsammans Egnahemsfabrikens personal och Zahara Samadi, tidigare ordförande i de ensamkommandes förbund i STO. 15-20 deltagare i olika åldrar med olika bakgrund kom på onsdagskvällarna. De sydde eller snickrade i återbrukat material, målade, odlade och fikade. Parallellt genomfördes en odlingskurs inom ramen för *Från frö till ugn* med fokus på grönsaker och topping till pizzorna.

Chalmersstudenterna Miriam och Elin går sista året på arkitektur började sitt bygge ett Attefallshus för en beställare i återbrukat material. Tanken är att dels medverka i själva byggprocessen med eget arbete, dels testa hur det är att arbeta som arkitekt när det befintliga återbrukade materialet är det som till stor del styr form och estetik.

Under våren hade vi en ung färdigutbildad kock som visstidsansälld för att han skulle slippa riskera att utvisas och parallellt hade vi en person i arbetsträning.



JUNI / KURS I MEDSKAPANDE DESIGN I TEORI OCH PRAKTIK

Medverkande deltagare: Ida Bloom-Wrenne (studerande), Bruno Goncalves (arkitekt) från Portugal, Daniela Diaconu (arkitekt) från Rumänien, Miriam Andersson (arkitekt), Hamid Saadat (studerande), Mojtaba Alizadeh (praktikant på Egnahemsfabriken), Rasmus Harling (studerande), Zarah Samadi (studerande) från Afghanistan, Rahman Naderi (praktikant byggprogrammet) från Afghanistan, samt John Areblad (filmare), Maja Falkeborn (integrationsenheten Tjörns kommun och radiojournalist), Jenny Stenberg (forskare/professor arkitektur Chalmers), Tinna Harling (projektledare Egnahemsfabriken) och Anna Berglund (ungdomsprojektledare).

Trots pandemin kunde både den planerade sommarkursen och ungdomsprojekten genomföras, tack vare att de genomfördes utomhus, med avstånd och handsprit.

I mitten av juni genomfördes kursen *Medskapande design i teori & praktik*, under ledning av forskaren Jenny Stenberg från Chalmers arkitektur. Deltagare under första kurshelgen var en grupp unga vuxna i åldrarna 18-30 år, arkitektstudenter, arkitekter och unga. Gruppen var blandad, med olika bakgrund, härkomst och sysselsättning. Efter den inledande helgen dockade årets tio feriepraktianter an och de båda grupperna fortsatte kursen tillsammans under en vecka.

Kursen hade dubbla syften, å ena sidan skulle den ge de unga deltagarna egen kraft och styrka, de skulle efter kursen känna sej bekväma som medskapare av en egen liten bostad och känna sej redo att börja bygga: få en känsla av *I can do it*. Å andra sidan skulle de kliva in i rollen som ledare och ta sej an de lite yngre ungdomarna som skulle ansluta efter helgen. Dessa unga sommarjobbare är nämligen framtida potentiella självbyggare av bostäder. Designkursen skulle alltså vara ett verktyg i en långsiktig process där unga människor lär sej medskapande och självbyggeri både för egen del och för andra unga. Medskapande design och självbyggeri har rötter i Latinamerika, särskilt bland utsatta och fattiga människor i slumområden. Vi utgick ifrån att de samhällsengagerade ungdomar som kommer till Egnahemsfabriken tycker det är intressant att få höra lite om denna bakgrund till Egnahemsfabrikens designmetod och inledde därför kursen med en teoretisk bakgrundsbeskrivning. Det verkade som att det var en bra tanke, de blev väldigt engagerade. Därefter fick de noggranna instruktioner i hur medskapande design enligt Egnahemsfabrikens metod går till. Vi har format sex så kallade designkort som innehåller tydliga beskrivningar av vad man ska göra steg för steg, från helhet till detalj. Sedan var det dags för praktiskt arbete, ”learning-by-doing”. Två och två fick de gå ut till sin tilldelade tomt och skapa ett bostadshus tillsammans. De skapade genom att spela rollspel, den ena hade rollen som arkitekt och den andra som klient. Successivt växte de fyra husen fram på plats, de markerade med pinnar, snören och material de hittade. När designen var färdig ritade de upp husen på papper i skissform. I slutet gick vi runt och alla berättade om sina hus. Påtagligt engagerade och stärkta. Alla ville bygga sitt hus i framtiden.

När de tio yngre feriepraktikanterna sedan anslöt efter helgen fick de alla en ny uppgift tillsammans – att designa ett utomhuskök – och de som gått designkursen agerade ungdomsledare för de yngre. Designmetoden var densamma i grunden men vi hade format färre designkort – tre istället för sex – för att förenkla processen med tanke på att sommarjobbarna är yngre. Efter den första veckan var designen i princip färdig och sedan följde två veckor där några av ungdomarna tillsammans byggde köket. Några av ungdomarna tog på sej rollen som dokumentörer och fotoade och filmade under ledning av fotograf, filmare och journalist. Det var väldigt intressant att vara med under hela processen och se hur de unga påverkades av den kunskap som förmedlades från oss och hur de tog sej an uppgifterna.



2020

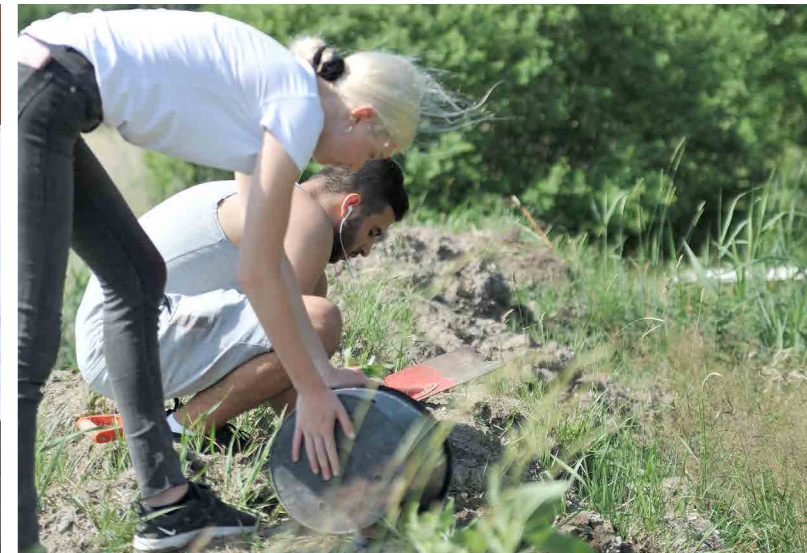
JUNI-JULI / SOMMARENS UNGDOMSPROJEKT

Medverkande ungdomar: Roman Akbary, Lina Bloom Wrenne, Victor Dantzar, Vidar Sjögren, Julie Edvardsson, Mohammad Jafari, Tayseer Jarrar, Moa Johnsson, Dorothea Schwarzmayr, Léon Söderberg och Osman Musse.

Under perioden 15.6-3-7 genomfördes sommarens ungdomsprojekt inom ramen för *Tillsammans bygger vi*. De elva ungdomarna var en blandad grupp av nyanlända från Afghanistan, Somalia och Irak och ungdomar från Tjörn. Tillsammans med Engahemsfabrikens projektledare Tinna Harling och ungdomsprojektledare Anna Berglund, forskare/professor Jenny Stenberg, workshopledarna Bruno Goncalves och John Fjällbrant, arkitekt Miriam Andersson fick ungdomarna under tre veckor framförallt designa och bygga ett utekök i återbrukat material. :

Under sommarens *Tillsammans bygger vi* har ungdomarna tillsammans:

- medverkat i kursen *Medskapande design i teori & praktik* tillsammans med en grupp unga vuxna. Under kursen fick de genom en medskapande designmetod ta fram modeller och ritningar på det utekök som ska byggas under deras arbetsperiod. Tillsammans och demokratiskt i olika grupper planerade de för kökets funktion, planering, material och utformning. Uteslutande återbuksmaterial användes, så formmässiga och estetiska beslut baserades på tillgängligt material. Utgångspunkten var att köket skulle placeras i anslutning till det nya växthuset där den vedeldade pizzaugnen skulle placeras under hösten.
- grävt, lagt markplattor och murat upp murar för uteköket utanför växthuset
- gjort mosaik på muren som skulle omge uteköket.
- byggt det platsanpassat utekök i fyra moduler. Samtliga feriepraktikanter var involverade i design och byggnation av uteköket.
- byggt hopfällbart pingisbord
- byggt större odlingslådor som skulle rama in uteköket, målat dem och planterat och sått i dem.
- byggt odlingslådor till kontret.
- målat skyltar till Engahemsfabrikens olika lokaler, där det framgår att platsen är allas, exempelvis allas kontor, allas diskmaskin, allas bin, allas toalett osv.
- planterat förödlade solrosor på den höga vällen som vetter mot fälten.
- byggt sittmöbler.
- hjälpt till vid hämtning av återbrukat material.
- Inviigning av uteköket med ett Mat & Prat den 3 juli. Bandet Tumult uppträdde och feriepraktikanternas vårdnadshavare var inbjudna, för övrigt ingen marknadsföring för arrangemanget för att hålla nere antalet till de tillåtna 50 personerna. Allt hölls utomhus och med möjlighet till avstånd. Flera av ungdomarna vill vara hos oss nästa sommar också och har redan planer för vad de ska bygga på byggonsdagarna. Andra ville bli ambassadörer för Engahemsfabriken. En lyckad sommarperiod med fantastiska ungdomar som åstadkommit mycket under tre veckor.



PROJEKTRESULTAT EFTER 14 MÅNADER

1. UTOMHUSSCEN

Utomhusscenen blev till under projektets första sommar 2019, i samarbete med Bruno Goncalves och en medskapande designmetod. Tanken är att den ska fungera som en öppen scen för kommunens ungdomar och andra som vill nyttja den som scen för teater, poesi, performance eller andra konstarter, föreläsningar, dansgolv, lekplats eller arbetsyta. Scenen är allas.

2. EKOTOALETT

Ekotoaletten designades under sommaren 2019 av ungdomarna. En del av designen är att toaletten ska omges av en organisk form som ramar in den kvadratiska toaletten med en grönskande hölje i formen av en Alvar Alto-vas, böljande och oregelbunden. Detta slutförs under 2021.

3. UTEKÖK

Uteköket i anslutning till stora växthuset designades av feriepraktikanterna och byggdes under tre sommarveckor. Ungdomarna har tillsammans kommit fram till form, material och funktion. Uteköket som innehåller diskbänk, bardisk, grill och arbetsbänk, är tänkt som komplement till övriga inomhuskök på Egnahemsfabriken. Under corona-pandemin har ett utekök varit till stor hjälp för att kunna genomföra aktiviteter, kurser och sammankomster på ett säkert sätt.

4. STORA VÄXTHUSET

Under projektet har feriepraktikanter bidragit till att det stora växthuset blivit färdigt. Ungdomarna har lagt plattor, lerklinat väggar och Mojtaba, vår praktikant från byggprogrammet arbetade under sommar och höst 2020 med att sätta in fönstren. Växthuset är ett exempel på hur man kan använda återbrukat byggmaterial i olika byggprojekt.

5. BYGGONSDAGAR

Byggsdagar startade 2019 för dem som ville komma och hjälpa till, bygga på egna projekt eller bara se vad vi gör på Egnahemsfabriken. Efter vinteruppehållet startade *Byggsdagar* igen våren 2020, med personal från kommunens kultur- och fritidsförvaltning. *Byggsdagarna* lockade folk i olika åldrar och sammanhang. Under våren hade vi även en timmes samtal eller föredrag i anslutning till dessa onsdagar.

6. UNGDOMARNA

Sommarprojekten 2019 och 2020 och Byggsdagarna har förankrat Egnahemsfabriken hos ungdomar, såväl från Tjörn som från andra håll i världen.

7. ODLINGARNA OCH DJUREN

Under perioden har gemensakaphetsodlingarna vuxit och fler har tagit sig an en av de tolv odlingslådorna som man gratis kan låna hos Egnahemsfabriken. Under projektperioden har även två bikuopor kommit till Egnahemsfabriken, och ett hönskooperativ har startat med drygt 15 hönor.

8. PLATSENS SJÄL

Egnahemsfabriken drivs av ordet tillsammans. Som bästa sättet att skapa en plats där alla känner sig inkluderade, delaktiga och trygga. Antingen man odlar en morot, sparkar boll, fikar, bygger ett hus eller en fågelholk. Tillsammans kan vi lokalt lösa globala utmaningar.



EGNAHEMSFABRIKEN FRAMÖVER

I dagsläget finansieras Egnahemsfabrikens verksamhet av intäkter från husbyggeri och projektmedel. Byggverksamheten är självfinansierad, medan utvecklandet av en mötesplats, byggprojektets infrastruktur och verktygspool, ungdomsprojektledare, verksamhetsutvecklare och forskning kräver externa projektmedel som söks kontinuerligt av den ekonomiska föreningens stödgrupp. Målet är att framöver hitta verksamhetsstöd för minst tre år, för att få alla delar på plats för en uppskalning av byggverksamheten vid projektytorna och för att bättre kunna stötta självbyggare.

Planer för den närmaste året:

- **BOSTADSHUS / BOENDE:** I februari 2021 får Egnahemsfabriken tillgång till bostadshuset som ligger på gården. Svenska kyrkan tar en del av hyreskostnaden, resten hoppas vi få in på workspace, boende för självbyggare, arkitekturkollo och kursverksamhet. Huset ska även fungera som gemensamt workspace, där alla som vill kan hyra in sig för en eller flera dagar för att arbeta tillsammans med andra. På så vis ökas kontaktytorna för Egnahemsfabrikens personal, men också andra som vill kontorsarbeta med andra, hitta samverkansparter, fikakompisar eller inspiration.
- **ÅTERBRUKERIET:** Återbruksappen *Kretsloppan* kommer marknadsföras våren 2021. Ladan kommer struktureras upp och alla varor läggs in i varan. Två återbruksdagar för allmänheten under året. En mindre återbruksbutik ska på sikt startas, med regelbundna öppettider varje vecka. Verksamheten kommer till stor del gå runt med hjälp av den idella föreningens volontärer men med avlönad återbruksansvarig på plats.
- **PROJEKTYTORNA.** Ska hyras ut till självbyggare, men verktygspool och förvaring behöver extra finansiering.
- **UTBILDNING & KURSVERKSAMHET.** En gång i månaden vår och höst arrangeras hegworkshops inom ekologiskt byggande, odling eller omställning. Studiecirklar inom skogsträdgård och djurhållning kommer också arrangeras under 2021-22.
- **FORSKNING.** Fortsatt forskning kring medskapande design, forskningsmedel söks kontinuerligt.
- **KONSTPROJEKTET NEW NOW.** Under sommaren 2021 kommer konstprojektet New Now drivas av Egnahemsfabriken tillsammans med Svenshögen station, Återbruket på Orust och Frihamnen. Konstnärer bygger interaktiva skulpturer i återbrukat material/spillvirke.
- **PIZZAUGNEN / SOCIALT FÖRETAG.** Under hösten 2021 hoppas vi ett socialt företag startar kring den napolitanska vedeldade pizzaugnen som nu är på plats i stora växthuset.

Långsiktiga planer, 2-3 år från nu: Omställningscentrum, ritat av arkitektstudenter på Chalmers, anläggandet av en skogsträdgård, fler djur såsom hästar, får och grisar, en Småhemsmässa 2022, utveckla platsen till en öppen scen och andra evenemang i samarbete med kommunen, en demonstrationsyta för akvaponik (småskalig och landbaserad kretsloppsanpassad fiskodling) bygglekplats för barn, pop-up verkstäder kring återbruk, design och snickeri, ungdomsdrivet sommarcafé med mera...



TINNA HARLING

Ålder: 47 år

Bor: på gård på Mjörn, Tjörn

Gör: Arkitekt/Processledare.

Roll under projektet *Tillsammans bygger vi:*
projektledare för Egnahemsfabriken, varit med och tagit fram den medskapande designmetoden

Vad har du gjort under projektperioden när du deltagit:

Fixat fika & lunch, föreläst, byggt, målat...

Vad har du lärt dig under projektet? Jag har lärt mig att vi är så mycket starkare när vi gör saker TILLSAMMANS. Och att det är roligt att vara i olika åldrar, vi lär av varandra!



Kommer du ha nytta av det du lärt dig och i så fall på vilket sätt?

Ja, varje dag! Jag har lärt mig väldigt mycket av Anna som är så duktig på att jobba med människor och låter alla ta sin egen plats. För mig som ibland är fokuserad på resultatet innebär det att jag lärt mig att det är vägen till målet som är det viktiga- inte att nå målet. Av Jenny har jag lärt mig att det är viktigt att låta alla komma till tals och jag har även börjat se att kvinnor och män tar för sig på olika sätt. Och av ungdomarna har jag lärt mig att alla kan mer än man tror och blir starka av att få göra saker tillsammans.

Hur skulle du beskriva Egnahemsfabriken som plats? En öppen, inkluderande plats där alla tar för sig och skapar platsen tillsammans.

Något du saknar hos Egnahemsfabriken idag, idéer, drömmar?

Saknar rinnande vatten och en riktigt toalett!

OSMAN MUSSE

Ålder: 17 år.

Bor: Göteborg

Gör: gymnasieelev

Roll under projektet *Tillsammans bygger vi :*
sommarjobbare 2019 och 2020.



Exempel på sånt du gjort under projektperioden:

Byggt hönsbarnhus, snickrat, byggt ett utekök

Vad har du lärt dig under projektet?

Jag har förbättrat min svenska och lärt hur man snickrar.

Kommer du ha nytta av det du lärt dig och i så fall på vilket sätt?

Jag kommer kanske bygga mitt eget hus i framtiden

Hur skulle du beskriva Egnahemsfabriken som plats?

Ganska bra chill plats med jättehärliga och snälla människor. Jag saknar allt hos egnahemsfabriken och kommer aldrig glömma den tiden när jag sommarjobbade på Egnahemsfabriken.

Skulle du vilja/kunna medverka i att bygga ditt eget hus, nu eller i framtiden?

Kanske i framtiden

Hur vill du bo i framtiden?

Jag vill bo i mitt eget hus.

Är bostaden en viktig fråga för dig i ditt liv? Något du tänker mycket på?

ja såklart, men det är inte så viktigt för mig just nu att jag tänker mycket på. för jag har massa andra saker som är lite viktigare för mig.

JENNY STENBERG

Ålder: 61 år.

Bor: Tjörn

Gör: Forskar

Roll under projektet *Tillsammans bygger vi (VGR)*

Jag är forskare och ansvarar för att utvecklingen av Egnahemsfabrikens medskapande designmetod för bostäder och har i detta projektet arbetat med att anpassa designmetoden för ungdomar.



Vad har du gjort under projektperioden?

Jag har skrivit en bok riktad till allmänheten om den medskapande designmetoden för bostäder som ett led i att sprida lättillgänglig kunskap om vårt arbetssätt. En grupp ungdomar fick en utbildning i denna medskapande designmetod som jag ansvarade för att utforma. Jag har även format en medskapande designmetod för det utomhuskök som ungdomarna designade och byggde tillsammans, och deltog i arbetet för att lära från de unga.

Vad har du lärt dig under projektet?

Jag har i detta projektet lärt mej mycket om hur just gruppen ungdomar ser på medskapande och självbyggeri. De yngre ser lite annorlunda på det jämfört med de lite äldre ungdomarna. Unga födda på Tjörn har lite olika synsätt jämfört med nyanlända ungdomar. Detta är mycket värdefull kunskap för vårt fortsatta arbete med Egnahemsfabriken. En fråga som blev särskilt intressant att forska om i detta projektet var maktfrågan: Hur formar vi medskapande processer så att deltagarna får lika mycket inflytande, dvs de som är i ett underläge stöttas och de som redan har mer makt får stå tillbaka en aning.

Kommer du ha nytta av det du lärt dig och i så fall på vilket sätt?

För mej som forskare är det väldigt värdefullt att vara med i projekt och verksamhet där teori varvas med praktik och där akademiskt arbete går hand i hand med nyttiggörande. Det ökar förstås chansen att jag gör nytta i detta nu när jag ser hur folk reagerar på det vi gör och kan ändra efterhand, men det påverkar också hur mina framtida forskningsansökningar formas så att de svarar mot samhällets behov.

Hur skulle du beskriva Egnahemsfabriken som plats?

En mötesplats för alla. Öppen, välkomnande, stöttande, kreativ, flexibel.

Något du saknar hos Egnahemsfabriken idag, idéer, drömmar?

Att göra saker tillsammans, med händerna, har stor potential som nav för möten. Jag skulle vilja se fler människor med ursprung i andra länder, gamla och unga, nyalända och folk som bott i Sverige i många år. Jag har forskat en hel del utomlands och mött olikheter. Jag tror att i möten mellan människor som är olika, växer det fram riktigt spännande innovativa verksamheter. Vi behöver detta i det Sverige som håller på att utvecklas. Jag skulle också vilja se att Egnahemsfabriken får en ekonomisk grundbas för tillsvidareanställning av kanske tio personer. Att verksamheten som idag endast vilar på projektmedel och ideellt arbete är inte hållbart. Projektmedel är absolut bra för innovation och nyskapande men utan en grundfinansiering kommer basverksamheten i kläm, de mest aktiva blir utbrända och hela verksamheten äventyras.

BRUNO OLIVEIRA GONÇALVES

Ålder: 38 år.

Bor: i Göteborg & Portugal

Gör: Arkitekt.

Roll under projektet *Tillsammans syns vi:* workshopledare i samband med design och byggnation av scen och ekotoalett 2019 och uteköket 2020.

Vad har du gjort under projektperioden: Jag har hjälpt ungdomarna att utveckla idéer från design till konstruktion och byggnation. En viktig uppgift är att engagera dem i såväl hantverk som de sociala relationerna. Att äta tillsammans och umgås är en fundamental del av att få de andra processerna att lyckas. Arbetet vi genomförde var viktigt för såväl ungdomarna som för Egnahemsfabriken, samt för var och en av oss andra.

Vad har du lärt dig under projektperioden?

Jag upptäckte att man alltid kan förbättra, att det finns så mycket mer att göra. Jag lärde mig hur viktigt det är att kombinera sina önskemål med själva byggprocessen. Och att åstadkomma någonting tillsammans är viktigt för ens självkänsla.



Kommer du ha nytta av det du lärt dig och i så fall på vilket sätt?

Att få jobba med samarbete inom ett community-projekt och att arbeta med ungdomar och hjälpa varandra att upptäcka vad som spelar roll, våra mänskliga relationer. En insikt som gör oss mer sociala och tillfreds i våra olika sammanhang. Det är viktigt att kommunicera och träffas fysiskt, så vi kan möta varandra med våra intuitiva språk.

Hur skulle du beskriva Egnahemsfabriken som plats?

Egnahemsfabriken är en unik plats, som det borde finnas fler av. Det är inte bara en plats för självbyggare, det är en växande gemenskap, dit vem som helst kan komma fria att utveckla sina egna projekt, hjälpa varandra och skapa saker tillsammans. Hur många såna platser finns det?

Något du saknar hos Egnahemsfabriken idag, idéer, drömmar?

Jag har så många idéer, men det allra viktigaste är att fortsätta med projekt där man bygger tillsammans. Att en dag ha små ”stugor” där folk kan stanna ett par dagar och arbeta med sina och varandras projekt.

JOHN FJÄLLBRANT

Ålder: 57 år

Bor: Djupvik, Tjörn

Gör: Halvtidsanställd Egnahemsfabriken som snickare & platsutvecklare.

Roll under projektet *Tillsammans bygger vi:*

Handledande och stödjande funktion gentemot deltagarna

Vad har du gjort under projektperioden?

Handledt, bistått/stött i tillkomsten av 2019 och 2020 års projektarbeten, scen, ekotoalett och utekök.

Vad har du lärt dig under projektet?

Alla kan, även utan tidigare kunskaper, åstadkomma något stort tillsammans eller enskilt, och upptäcka det ”nya” i sig själva och varandra.

Kommer du ha nytta av det du lärt dig och i så fall på vilket sätt?

Kanske att ha mera tålamod, att lyssna.

Hur skulle du beskriva Egnahemsfabriken som plats?

En positiv och inkluderande plats som samlar och entusiasmerar många barn/unga och äldre till att tillsammans ge sig i kast med gemensamma projekt

Något du saknar hos Egnahemsfabriken idag, idéer, drömmar?

Året-runt-närvaro, ekonomiska förutsättningar att vidareutveckla verksamheten.



LINA BLOOM WRENNE

Ålder: 17 år

Bor: Skärhamn, Tjörn

Gör: Studerar andra året på Öckerö Seglarymnasium.

Roll under projektet *Tillsammans bygger vi:*

Sommarjobbare 2019 och 2020.

Exempel på sånt du gjort under projektperioden:

Planerat, designat, byggt modeller i kartong av det uteköket som vi sedan byggde tillsammans i olika material, allt från återbrukat trä till gammal plåt!

Vad har du lärt dig under projektet?

- Mycket praktiska kunskaper som hur man designar nåt man ska bygga och planerar vart det ska stå utifrån sol, vind och tillgänglighet.
- Hur man jobbar med olika material som tex plåt, stål och trä
- Hur man bygger ett utekök!
- Man måste våga tänka utanför boxen och vara kreativ!
- Att allt löser sig samt att fika är väldigt viktigt.

Kommer du ha nytta av det du lärt dig och i så fall på vilket sätt?

Absolut! Efter de veckorna i somras så kände jag att jag verkligen ville lära mig allt som hade med hantverk och bygg att göra, vill verkligen kunna bygga mitt och andras hus! Funderar ju såklart på vad man vill jobba med i framtiden och efter i somras så är snickare av nåt slag absolut en valmöjlighet!

Hur skulle du beskriva Egnahemsfabriken som plats?

Bästa stället! Älskar egnahem och vill vara där mest hela tiden. Det känns som den roligaste ungdomsgården för alla åldrar. För mig som älskar att bygga, odla o fixa så är Egnahemsfabriken ett toppenställe, men även för dom som inte har det som sin hobby tror jag att egnahem har nåt för alla! Där känner man sig trygg, sedd och delaktig i allt!

Skulle du vilja/kunna medverka i att bygga ditt eget hus, nu eller i framtiden? Jaaa absolut!

Hur vill du bo i framtiden?

I ett renoverat gammalt hus eller ett egetbyggt hus från grunden ute i skogen eller vid havet!

Är bostaden en viktig fråga för dig i ditt liv? Något du tänker mycket på?

Ja absolut. Huset eller där man bor tror jag har väldigt stor påverkan på ens livskvalitet och hur man mår. Jag gillar tex hus med högt i tak och stora fönster, känner mig instängd i små hus.

Är det problem för unga att hitta någonstans att bo? I så fall vad ser du för lösning?

Jag är inte så insatt egentligen men i allmänhet så känns det väldigt krångligt, och dyrt. Men nu ser jag det mer som en rolig utmaning, jag kommer bo lite var som helst tills jag hittar nåt som känns bra eller har planerat klart mitt drömhus!



MOA BERGLUND

Ålder: 24 år

Bor: Linköping

Gör: studerar

Roll under projektet *Tillsammans bygger vi:*

Snickarhjälp och ung ledare sommaren 2019 och deltagare på kursen *Medskapande design i teori och praktik* 2020.



Exempel på sånt du gjort under projektperioden:

Hjälpa till, komma med idéer, rita upp hus utifrån de medskapande designkorterna.

Vad har du lärt dig under projektet? Erfarenheter och kunskaper.

Mer om rollen som designer/arkitekt i skapandefasen av ett nytt hus, hur en kan ge mer makt åt de faktiska användarna och designa tillsammans.

Kommer du ha nytta av det du lärt dig och i så fall på vilket sätt?

Ja verkligen, dels gav det mig många idéer om att bygga ett eget hus och hur det kan gå till, dels om hur bra och roligt det blir genom samarbete med människor som kommer in med olika perspektiv, erfarenheter och bakgrunder.

Hur skulle du beskriva Egnahemsfabriken som plats?

Varm, välkomnande, lärande och action!

Något du saknar på Egnahemsfabriken idag, eller andra idéer, drömmar, tankar?

Övernattningsmöjligheter, så att det kan arrangeras byggläger, annordna större events, kanske en tillsammansbygge-festival med fokus på återbruk.

Skulle du vilja/kunna medverka i att bygga ditt eget hus, nu eller i framtiden? Ja

Hur vill du bo i framtiden?

Litet och egenbyggt, nära naturen!

Är bostaden en viktig fråga för dig i ditt liv? Något du tänker mycket på?

Nej inte direkt, tänker att det löser sig på något sätt, har sen jag flyttat hemifrån bott i andra hand och tycker det funkar bra just nu.

Är det problem för unga att hitta någonstans att bo? I så fall vad ser du för lösning?

Ja, det är ett stort problem för många, boendet är ju något av det viktigaste. Fler lösningar i samhället så som Egnahemsfabriken. Mer billigare och bra boenden också.

JOHN AREBLAD

Ålder: 54 år

Bor: Göteborg

Gör: Filmare

Roll under projektet *Tillsammans bygger vi:*

Dokumenterade hela processen i film under sommaren 2020.



Vad har du gjort under projektperioden: Filmat, haft workshop med ungdomarna och intervjuat.

Vad har du lärt dig under projektet?

Att gemensamma aktiviteter skapar gemenskap.

Kommer du ha nytta av det du lärt dig och i så fall på vilket sätt? Ja. Om jag vill föra samman olika människor någon gång, så kommer jag att ha erfarenhet av hur det kan göras.

Hur skulle du beskriva Egnahemsfabriken som plats?

En oas och ett växthus för människor och processer.

Något du saknar hos Egnahemsfabriken idag, idéer, drömmar? Nix

ANNA BERGLUND

Ålder: 52 år

Bor: Tjörn

Gör: journalist & fotograf, kulturarbetare.

Roll under projektet *Tillsammans bygger vi:*

Ungdomsprojektledare, dokumentation i bild, rapport & spridning.

Exempel på sånt du gjort under projektperioden:

Övergripande ansvar för att ungdomarna. Se till att de har det bra, känner sig delaktiga och sedda. Att alla hade något att syssla med, inspirera till egna projekt eller testa nya grejer, hålla ihop gruppen, hjälpa till med snickeri, odlingar, idéer, samtala och fika. Och praktiska prylar som inköp, fika, städning, planering och bildpresentation.

Vad har du lärt dig under projektet? Erfarenheter och kunskaper.

Absolut, mycket och hela tiden. Att jobba med ungdomar är lärorikt och inspirerande. Det finns en skön energi och nyfikenhet. Jag har lärt mig mycket av alla som arbetar inom projektet, forskare, arkitekter, snickare, kreatörer, filmare som lärt mig nytt kring husbyggeri, material, snickeri, tekniker, smarta lösningar och hur man kan arbeta med medskapande design. Men det kan också handla om att förstå gruppdynamiker, upptäcka maktstrukturer i en grupp, och få verktyg att stötta och lyfta upp varje individs idé och åsikt.

Efter tre somrar med denna brokiga grupp av fantastiska ungdomar har jag insett kraften i det som sker när vi går samman och gör praktiska saker. Särskilt om det som skapas är tänkt att nyttjas gemensamt, det tankar projektet med extra bra energi och engagemang.

Kommer du ha nytta av det du lärt dig och i så fall på vilket sätt?

Ja! Genom att hela tiden utveckla metoder för hur vi arbetar med ungdomsgrupperna har jag haft stor nytta av projektets sommarveckor, men också praktiskt kunskaper i samband med kurser och workshops. Det är ett ständigt pågående undersökande arbete att skapa en inkluderande stärkande miljö och tankesfär för alla som arbetar, bygger hus, besöker eller fikar med oss.

Hur skulle du beskriva Egnahemsfabriken som plats?

En nyfiken och inkluderande plats där en alltid lär sig något nytt och möter nya människor ur olika sammanhang, åldrar, yrken och kulturer. En plats där alla personer och idéer välkomnas med värme och öppenhet. En plats vi gör till vår egen tillsammans.

Något du saknar på Egnahemsfabriken idag, eller andra idéer, drömmar, tankar?

Oj, det finns hur mycket drömmar och visioner som helst. Men allra främst rinnande vatten, sen annat nyttigt som utökad verktygspool och en återbruksbutik, och roliga saker som musikfestival och fler djur.



*"Egnahemsfabriken
har nåt för alla! Där känner
man sig trygg, sedd och
delaktig i allt."*

Lina Bloom Wrenne, feriepraktikant
som deltog i bygget av sandlådan på
bilden, byggd av virket från den
gamla paddocken.



SAMVERKAN, UTMÄRKELSER & MEDIER

KONFERENSER OCH FÖRELÄSNINGAR, WORKSHOPS:

19-20 september på Chalmers, Göteborg. Tinna Harling och Erik Berg arrangerade *Socialt byggande och modernt självbyggeri - en konferens om olika inkluderande projektformer i bostadsbyggandet* som bla Boverket, Mistra Urban Futures mfl stod bakom.

<https://socialtbyggande.se/>

7.10 2019 Tinna Harling och Ingrid Westerfors höll seminarium om Egnahemsfabriken som socialt företag på Coompanions *Stora sociala företagsdagen*

http://socialaforetagsdagen.se/program/?fbclid=IwAR0jbTwhP_16NHid5bFqqcN0oGR-BjgGY76FvKN-K5rWRgbms58WdDs0Rk6A

Bygg hållbara samhällen med plats för alla

21.11 2019 Tinna föreläste om Egnahemsfabriken på Boverkets konferens i Stockholm på seminariet med rubriken *Socialt inkluderande projektformer för bostadsbyggande*. Om byggemaskiner och andra inkluderande projektformer, som nya sätt att bidra till ett ur alla aspekter hållbart samhällsbyggande. Vad innebär byggemaskiner? Hur kan människor bygga själva – tillsammans med andra? Vilken roll kan sådana projektformer spela i bostadsförsörjningen?

<https://www.boverket.se/sv/om-boverket/boverkets-uppdrag/sa-bygger-vi-ett-hallbart-samhalle/konferensdokumentation/?fbclid=IwAR36VOeXuB1AcASFYefglpTFhwGPF4oD-mzWc7HMRxjXB-IbS2dL5wlcAQ>

SAMARBETEN KRING EXAMENSARBETEN, CHALMERS:

Building a home and reaching a dream, Alice Allinger, Master thesis, Chalmers, Learning and leadership

Det måste gå, vi tar inte ett nej för ett nej - när civilsamhället bygger bostäder på landsbygden, Matilda Staxäng Examensarbete, SLU, Agronomprogrammet – landsbygdsutveckling.

Built upon a dream - stories about the Egnahems movement. Ellen Ihrfelt, Master's Thesis at Chalmers School of Architecture Master's Programme Architecture and Urban Design

KORTARE PROJEKT CHALMERS:

11 studentuppsatser i *Teori och text* 2019.

Ytterligare 10 nya studenttexter i *Teori och text* jan-mars 2020.

Studentprojekt i *Design and planning for Social Inclusion*, 2019, 4 studenter som tittar på möjligheterna för en Egnahemsfabrik i miljonprogramskontext.

UTMÄRKELSER:

Utnämnda till Boinstitutets Bopris

<https://www.boinstitutet.se/boprisets-10-toppkandidater/>

Stiftelsen för byggekologis stipendium 2020

<http://byggekologi.com/om-oss/stipendium>

Årets kooperativ i Sverige 2020

<https://coompanion.se/2020/11/10/egnahemsfabriken-blir-arets-kooperativ-2020/>

SEMINARIUM: SOCIALA FÖRETAG SOM NAV I LOKAL PROBLEMLÖSNING

Tinna



Harling, Egnahemsfabriken Tjörn
Ingrid Westerfors, Coompanion

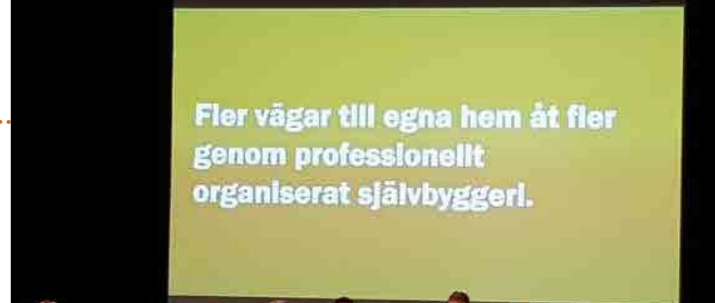
Sociala företag kan vara navet i lokala samarbeten, där alla jobbar tillsammans för att lösa problem på orten. Arkitekterna och byggarna bakom Egnahemsfabriken Tjörn berättar om hur viktigt lokala nätverk och delaktighet har varit i deras kluster av föreningar, kommun och företag.



Ett bygge för ungdomar

De tar tåten när ett växthus ska få utekök och pizzaugn

En grupp ungdomar i Tjörn har tagit över ett gammalt växthus och gjort om det till en social mötesplats för ungdomar. Här kan de laga mat, umgås och hjälpa varandra. Projektet är ett exempel på socialt byggande och delaktighet i bostadsbyggandet.



Fler vågar till egna hem åt fler genom professionellt organiserat självbyggeri.



SOCIALT BYGGANDE OCH MODERNT SJÄLVBYGGERI EN UNIK MÖTESPLATS I GÖTEBORG 19-20 SEPTEMBER



#32 Egnahemsfabriken - Alla kan bygga sitt eget hus!

Change Leaders

Entreprenörskap

[Lyssna på Apple Podcasts](#)

Egnahemsfabriken är en social mötesplats på Tjörn där såväl hus som gemenskaper byggs. Idén grundar sig i Egnahemsrörelsen, som var stor i Sverige under början och mitten av 1900-talet, där statliga incitament främjade allas rätt till en egen bostad. Egnahemsfabriken hjälper människor att bygga sitt eget småhus och stöttar upp genom hela processen från planering och finansiering, till själva bygget. Vi pratar om bostadspolitik och landsbygdsutveckling, men även om gemenskap, samarbete och vikten av ett starkt nätverk.

Läs mer om Egnahemsfabriken här: <https://www.egnahemsfabriken.se/>

Vill du stötta podden? SWISH: 12345 83 647

50 min

SPELA UPP

FÖREDRAG:

Föreläsningsserie i samband med studiecirkeln, flera öppna för allmänheten. Publicerade på Chalmers & Studieförbundet vuxenskolans hemsida, t ex

<https://www.chalmers.se/sv/institutioner/ace/kalendarium/Sidor/Omställning-i-tanke-och-handling.aspx>

29.9 2019 i Konsthall C Hökarängen, Stockholm under rubrik *Framgångssagor från verkligheten* berättade Egnahemsfabrikens Ahmed Salawda om Egnahemsfabrikens verksamhet.

http://bostadsvralet.se/?fbclid=IwAR3I7BJDNsQBqii7bEKyTY_z5ZoQqyg5bfqFVDGH-mYsBVkd3qyJro3zQ_gY

4.10 2019 var Erik från Egnahemsfabriken på Landsbygdsting i Näshulta i Sörmland och pratade om varför vi behöver en kapacitet i civilsamhället att bygga saker tillsammans. Erik visade även hur ett konkret organiserat tillsammansbygge hade kunnat se ut i Ålberga i södra Sörmland.

18.11 2019 Tinna Harling föreläste om socialt byggande och Egnahemsfabriken på GR:s konferens *På spaning efter ett socialt hållbart samhälle IX*, på Göteborgsregionen.

<https://goteborgsregionen.se/toppmenyn/dettajobbargrmed/arbetsmarknadochsocialvalfard/nyhetsarkivvalfard/nyhetervalfard/paspaningefterrettsocialthallbartsamhalleix>

Anna Berglund talade om Egnahemsfabriken som gott exempel på samverkan kring de fd ensamkommande 18+, på en dag arrangerad av bla Rädda barnen och Räddningsmissionen i Göteborg.

Erik Berg föreläste om Egnahemsfabriken på Ekocentrum 26 november 2019

<https://www.ekocentrum.se/events/bygg-i-omstallningstid-seminariedag-26-november>

FILMER:

film gjord av Coompanion om oss och mål 10.

<http://startahållbart.se/mal-10-minskad-ojamlikhet/>

ARTIKLAR 2019 & 2020

ETC Göteborg 9 november 2020

Deras mikrobus kan bli framtidens bostad

<https://www.facebook.com/ETCtidningarna/posts/10158358063550804/>

Hem & Hyra 28.8 2019

<https://www.hemhyra.se/nyheter/eva-byggde-sjalv-att-hyra-ut>

Ordfront Magasin, nr 5 (november) 2019

Bygg ditt eget hem (finns ej digitalt)

Arkitektur no 4 2020

<https://arkitektur.se/projekt/intervju/resan-till-det-nya-landet/>

Artiklar publicerade av Egnahemsfabriken

3/1 2019 <https://www.dagenssamhalle.se/debatt/kommuner-slapp-fram-de-sma-byggaktorererna-25376>

OMNÄMNANDEN

<http://ekobyggportalen.se/2018/01/har-startar-de-en-ny-egnahemsfabrik/>

<http://www.adasweden.se/artikel/hus-inkubator-for-sjalvbyggare/>

https://flen.se/nedladdning/ortsutveckling/hela_sverige_ska_leva/Nyhetsbrev-oktober-2018.pdf

UTSTÄLLNINGAR

<http://www.riandesign.se/utställningar/utställning/enannanlandsbygd.4.71734e9d-16be8e65c0480951.html>

Utställningen om Bland annat Egnahemsfabriken visades på Rian Designmuseum 2020 och kommer att visas på Formcenter i jan-mars 2021.

PODDAR/RADIO:

Vägarna hem - vår egen podd på Podbean

P1 serien *Ett eget litet hem*

<https://sverigesradio.se/avsnitt/1531379>

Podden *Landet*

<https://www.landsbygdsnatverket.se/pagang/poddenlandet/poddar/112byggarbetsplatslandsbygdernaomsocialtbyggandeochmoderntsjalvbyggeri.4.50b60d07173bbcd68c32d922.html>

#32 Egnahemsfabriken - Alla kan bygga sitt eget hus! från Change Leaders på Apple Podcasts.

<https://podcasts.apple.com/se/podcast/change-leaders/id1483402520?i=1000491943267>

FILMER:

film gjord av Coompanion om oss och mål 10.

<http://startahållbart.se/mal-10-minskad-ojamlikhet/>

Film om vårt ungdomsprojekt *Tillsammans bygger vi*, sommaren 2020, av John Areblad

<https://vimeo.com/451954110> (långa versionen)

<https://vimeo.com/457421037> (korta versionen)



TACK TILL ALLA

TILLSAMMANS BYGGER VI HUS & EN PLATS FÖR ALLA

Sen starten 2017 har Egnahemsfabrikens funnits på gården i Svanvik. Med målet att vara en småskalig husfabrik för alla, men också en plats för grödor, drömmar och relationer att växa sig starka. Där det praktiska görandet skapar möjligheten till egenmakt och gemenskap.

Verksamheter byggs upp dynamiskt utifrån vad människor vill göra på platsen och verksamheten blickar nyfiskt framåt för att se hur ett starkt, modernt och hållbart samhällsbygge ser ut.

Idag, 2020, har vi haft drygt 40 ferierpraktikanter från olika världshörn hos oss på Egnahemsfabriken, anställda snickare från Syrien för att få ett kliv in på den svenska arbetsmarkanden, praktikanter från gymnasiets byggprogram och personer i arbetsträning. Projektledningen har haft otaliga föreläsningar och studiebesök på plats och runt om i landet om tankarna kring hur bostadslösningar kan lösas lokalt och genom att medverka själv i såväl design som byggandet av sitt hus. Folk har kommit till platsen för att medverka vid våra Byggningsdagar, kurser, workshops eller föreläsningar som genomförs regelbundet genom brett samarbete med organisationer, enskilda eldsjälar och föreningar kring ekologiskt byggande, återbruk, omställning och social hållbarhet.

Vi bygger hus tillsammans, men också en levande plats för konst, kultur, odling och upptåg där alla är delaktiga i att skapa en inkluderande plats. Vi vill att den som vistas hos oss för en timme, en vecka eller ett år, som byggare, förbipasserande eller fikakompis känner att de gör skillnad genom att vara där. Att vi sida vid sida fomar platsen. Gör den till vad vi tror på och lutar oss mot varandra i det.

För det enda sättet att få något gjort är att göra det tillsammans.

ivca stoa iran



VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN



TJÖRNS
kommun



Studieförbundet
Vuxenskolan

Svenska kyrkan



Rädda Barnen

